

ВІДТВОРЕННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У РОМАНІ ДЕЛІЇ ОВЕНС “WHERE THE CRAWDADS SING” В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Білик О. І.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології*

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID: 0000-0002-3973-0700

Scopus Author ID: 57833983100

Web of Science Researcher ID: HJI-0768-2023

Демчук Ю. А.

магістр філології

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Ключові слова: *художній
переклад, метафора,
порівняння, способи перекладу.*

У статті розглянуто особливості вживання стилістичних засобів роману американської письменниці Делії Овенс “Where the Crawdads Sing” та їх відтворення в українському перекладі «Там, де співають раки». Стилiстичні засоби є невід’ємною частиною художнього твору і, відображаючи метафоричність, емоційність та надаючи словам певних змістових відтінків, допомагають передати задум автора. З’ясовано особливості функціонування й емоційного навантаження метафори і порівняння у творі та виявлено, що наявність природного елементу в стилістичних засобах стала своєрідністю роману. Багатогранний опис навколишнього середовища, природних особливостей місцевості, тварин та рослин сприяє відтворенню атмосфери оточення головної героїні та зануренню читача у її світ природи.

Визначено, що для перекладу метафори та порівняння використовувалися такі методи, як калькування, додавання або опущення, заміна однієї конструкції іншою, зведення ідіоматичного порівняння до його сенсу, збереження тієї самої конструкції з поясненням подібних ознак. Найбільший відсоток використання методу калькування свідчить про те, що художні образи твору-оригіналу є цілком зрозумілими для читачів твору-перекладу і будь-які зміни не є необхідними. З’ясовано ситуації, за яких метафори і порівняння потребували незначних змін чи додавання інформації або були опущені через неможливість підбору відповідного еквіваленту. Автори дійшли висновку, що у перекладі роману було застосовано низку методів відтворення того чи іншого стилістичного засобу, за допомогою яких перекладачці вдалося відтворити емоційне навантаження метафори і порівняння, зберегти природний елемент цих засобів та передати задум автора, щоб надати змогу читачам твору-перекладу отримати такі ж враження від прочитання, які отримують читачі твору-оригіналу.

REPRODUCTION OF STYLISTIC DEVICES IN DELIA OWENS' NOVEL "WHERE THE CRAWDADS SING" IN THE UKRAINIAN TRANSLATION

Bilyk O. I.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of English Philology
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
ORCID ID: 0000-0002-3973-0700
Scopus Author ID: 57833983100
Web of Science Researcher ID: HJI-0768-2023*

Demchuk Yu. A.

*Master of Philology
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*

Key words: *fiction translation, metaphor, simile, methods of translation.*

The article examines the peculiarities of the use of stylistic devices in the novel "Where the Crawdads Sing" by the American writer Delia Owens and their reproduction in the Ukrainian translation. Stylistic means are an integral part of fiction and they possess metaphoric meaning, emotional features that help convey the author's idea. The functioning and emotional aspect of metaphor and simile in the novel were clarified. It was also found that the peculiarity of the novel is the presence of a natural element in the stylistic devices. The multifaceted description of the environment, desolate marshlands with their animals and plants helps the author reproduce the atmosphere in which the main character lived and the readers immerses the reader in her natural world.

It was determined that such methods as calque (loan translation), adding, omitting, replacing an image, replacing one construction with another, reducing an idiomatic comparison to its meaning, preserving the same construction with further explanation of similar features were used to translate metaphors and similes. The highest percentage of using the calque method indicates that the images of the original novel are completely understandable for the readers of the translated work and any changes are not necessary. The authors analysed the situations in which minor changes or addition of information were needed for a better understanding of metaphors and simile and situations in which these stylistic devices were omitted due to the impossibility of selecting a suitable equivalent. The authors came to the conclusion that a number of methods of reproducing one or another stylistic device were used in the translation of the novel, with the help of which the translator managed to preserve the emotional load of the metaphor and simile, the natural element of these devices and convey the author's intention in order to enable the readers of the translated work to get the same impressions as the readers of the original work.

Вступ. Художній переклад є багатогранним видом людської діяльності. Незважаючи на те що мінімальна одиниця будь-якого виду перекладу – це слово, перекладачу художнього тексту недостатньо знатися лише на семантиці слова в мові оригіналу та перекладу. Для того щоб переклад художнього твору можна було назвати успішним, професіонал повинен добре володіти знаннями про його максимальну одиницю, тобто художній текст. Читачем такого тексту є пересічна людина, яка має бажання та цікавість до нього, тому художній переклад полягає не в точному

відтворенні змісту оригіналу, а в передачі почуттів та ідей автора. Перекладачі літератури часто називають переклад процесом, який відбувається в розумі, процесом, який вимагає «поглинання» вихідного тексту (Cecilia Rossi, 2018). Дослідники перекладу наголошують, що створення балансу між збереженням точності оригінального твору та необхідністю продукувати щось самотутнє, що викличе ті ж почуття та відгуки, що й оригінал, стає ключовим завданням перекладача (Parks, 2007; Harding & Carbonell Cortés, 2018). Це може бути особливо складно, коли виникає проблема

відтворення стилістичного забарвлення тексту, а наявність стилістичних засобів різних рівнів є характерною рисою художніх текстів (Молчко, 2012; Онопрієнко, 2008; Прокопчук, 2017). У метафорі, порівнянні, персоніфікації та інших стилістичних засобах часто використовуються художні образи, що можуть бути зрозумілими лише для читачів твору-оригіналу, тоді як у читачів твору-перекладу вони можуть викликати запитання або й зовсім мати інше значення. Розуміння цих культурних особливостей та змісту конкретних стилістичних засобів дає перекладачу змогу підібрати влучний метод перекладу та уникнути непорозуміння чи неправильної передачі змісту. Навіть одне слово може стати проблемою, адже автор художнього тексту вибрав його з певною метою впливу на читача чи передачі певної емоції, тому перекладач має переконатися, що воно перекладено достовірно зі збереженням стилістичного ефекту. Серед найчастіше вживаних методів перекладу стилістичних засобів виділяють заміну слова або фрази на еквівалент, заміну слова чи фрази на аналог, що має схоже значення, але відтворюється по-іншому, і структурне перетворення (Новікова, 2016). Проте й інші способи перекладу активно використовуються під час передачі змісту та емоційного навантаження стилістичних засобів, тому метою дослідження було виявити, описати та проаналізувати способи відтворення метафори і порівняння у романі “Where the Crawdads Sing” в українському перекладі.

Матеріали та методи. Із метою з’ясування особливостей перекладу стилістичних засобів було проаналізовано роман Делії Оуенс “Where the Crawdads Sing” та переклад цього твору «Там, де співають раки», виконаний О. Жильниковою. Оскільки авторка, Делія Оуенс, є дослідницею дикої природи, біологинею та написала чимало книг про тваринний та рослинний світ, у романі “Where the Crawdads Sing” вона майстерно описує природу та використовує для цього різноманітні стилістичні засоби. Такий багатогранний опис навколишнього середовища, природних особливостей місцевості, тварин та рослин є авторським задумом. Саме забарвлення тексту стилістичними засобами допомогло авторці повноцінно передати атмосферу оточення головної героїні та занурити читача у її світ природи. Це було надзвичайно важливим завданням, адже для того, щоб відчувати емоції від прочитання, зрозуміти виклики, з якими стикалася героїня, її внутрішній стан та причини, які на це вплинули, текст не може складатися з простої мови без використання художніх засобів. Наявність природного елементу в стилістичних засобах стала особливістю роману і зумовила зацікавленість у виявленні, чи був цей елемент збережений у перекладі і як саме. Для досягнення

мети дослідження та вирішення конкретних завдань було використано описовий метод – для опису ключових понять дослідження; дедуктивний метод – для окреслення впливу стилістичних засобів на читача; індуктивний метод – для узагальнення досліджуваної інформації; метод аналізу – для обґрунтування проаналізованого матеріалу; метод синтезу – для розгляду складових стилістичних засобів у сукупності та взаємодії з літературою та культурою; семантико-стилістичний метод, що дає змогу виявити та описати мовні засоби, якими виражається автор в романі.

Результати. Книга “Where the Crawdads Sing” наповнена великою кількістю різноманітних стилістичних засобів, проте найчастіше зустрічаються метафора та порівняння. Варто відзначити, що в романі природа є ніби окремим героєм, це не просто навколишнє середовище, а повноцінний персонаж твору, який впливає на сюжет та має більше значення, ніж деякі люди, згадані у тексті. Адекватний переклад стилістичних засобів, які використовувалися для опису природи, був необхідним для збереження ідеї авторки та для того, щоб дати змогу читачам твору-перекладу отримати такі ж враження, які отримують читачі твору-оригіналу.

Звичайно, що для успіху книги та зацікавлення читачів використання складних та багатогранних стилістичних засобів є чудовою ідеєю, але, з іншого боку, для перекладача це може створити чимало складнощів. Ольга Жильникова, перекладачка, яка працювала над книгою “Where the Crawdads Sing”, чудово виконала своє завдання та змогла врахувати індивідуальність авторки і зберегти її задум. Для правильної подачі інформації та збереження стилістичного ефекту вона використовувала різні способи перекладу того чи іншого засобу так, щоб він звучав природно та зрозуміло для читача твору-перекладу.

Набори асоціацій, закріплені у свідомості носіїв певної мови, роблять метафоричне спілкування завжди надзвичайно чутливим до комунікативного контексту, тому інтерпретація метафор є культурно зумовленою і вимагає особливої уваги. Метафори використовувалися для збагачення тексту різноманітними образами, барвистими описами та емоційними моментами. Проте вважають, що метафори можуть стати проблемою перекладу, оскільки їх відтворення з однієї мови та культури в іншій ускладнюється мовними та культурними відмінностями. Для вирішення цієї проблеми перекладу пропонують різні способи, наприклад заміну (метафора на іншу метафору), перефраз (метафора на сенс) або видалення (Christina Schäffner, 2004). В аналізованому творі присутні як стандартні метафори, наприклад: «*This is plumb outta kilter – ця звістка – наче*

grim серед ясного неба», які часто використовуються людьми у побуті та є загальновідомими, так і індивідуальні метафори, наприклад: *“He was a standout in town, the tom turkey – у Барклі-Кові його вважали зіркою, місцевою знаменитістю”*, створені автором. Основним завданням перекладачки було правильне визначення сенсу метафори та грамотна передача українською мовою.

Ольга Жильникова використовувала три способи перекладу метафор: калькування, додавання або опущення та заміна образу. Найчастішим способом перекладу є калькування, з невеликою різницею на другому місці метод додавання або опущення і найменш використовуваним способом, також із досить невеликою різницею, є заміна образу. З огляду на це, можемо зробити висновок, що здебільшого художній образ легко було передати без будь-яких змін. У деяких випадках було необхідним додавання додаткової інформації, щоб полегшити сприйняття для читача, або ж стилістичний засіб опускався, через складність підібрати відповідник у мові перекладу. Також зустрічалися метафори, переклад яких потребував змін, для їх розуміння читачами тексту перекладу.

Розглянемо декілька прикладів перекладу метафор способом калькування.

The memories of dancing the jitterbug with Ma melted into the flames – спогади Каї про те, як вони із мамою танцювали джиттербаг, перетворилися на попіл. У наведеному випадку немає жодних проблем із дослівною передачею метафори, адже немає суттєвих відмінностей у структурах речень англійською та українською мовами. Також фраза *to melt into flames – перетворитися на попіл* не є культурною особливістю та є зрозумілою для читачів твору-перекладу.

But Jackson mostly ignored crimes committed in the swamp. Why interrupt rats killing rats? – Проме шериф Джексон зазвичай ігнорував злочини, що коїлись у глушині. Нащо заважати болотяним щурам гризтись між собою? Незважаючи на незначне перефразування виразу *why interrupt rats killing rats – нащо заважати болотяним щурам гризтись між собою*, перекладачка зберегла художній образ використаний в оригіналі. У цій метафорі йдеться про те, що у цій місцевості жили люди, яких уважали недостойними навіть уваги шерифа, люди нижчої касты, які самі розбиралися зі злочинами. Якщо порівняти оригінал та переклад, можемо зазначити, що в оригіналі метафора звучить жорстокіше, адже використано слово «вбивати», в перекладі ж слово «гризтись» не має такого забарвлення. Також складається враження, що авторка мала на увазі, що навіть вбивства людей у глушині нікого не турбували і чим менше їх буде, тим краще. У перекладі ж такого змісту немає.

Every smack a stab in the turkey hen's heart – Кожен стук у двері – удар гострими кігтями в серце індички. Уважаємо необхідним пояснити контекст даної метафори, адже без нього може бути не зовсім зрозуміло її зміст. Вона використана для опису сцени, коли до відлюдькуватої головної героїні Каї, яка живе серед болота, прийшли хлопці-підлітки для того, щоб познущатися над нею, та почали голосно стукати у двері, викрикуючи образливі слова. Якийсь час до того Кая стала свідком ситуації, у якій індички заковували одну з них через те, що вона була пораненою. Відбувається порівняння того, як у природі та серед людей відбуваються однакові події: сильніші клюють та знущаються над слабшими.

Далі розглянемо приклади перекладу метафор способом додавання або опущення.

Impossibly lean, his frame seemed to flop about from poor gravity – Він був не в змозі триматися рівно і так розхитувався, що, здавалося, от-от впаде. У творі-перекладі зовсім відсутня метафора та немає ніякої заміни. Альтернативним варіантом перекладу можемо запропонувати використання того ж художнього образу: *Він був не в змозі триматися рівно і так розхитувався, що, здавалося, його тіло не витримувало звичайнісінької сили тяжіння.*

Some of them were already making bets about who would be the first to get her cherry – Деяким уже кортіло стати в неї першим, і вони прикидали, кому ж пощастить. У цьому разі також бачимо опущення метафори, хоча в українській мові існує майже ідентичний вираз до *cherry – для кого мама ягодку (квіточку) ростила*. Хоча можемо погодитися, що вираз українською має більш гумористичний підтекст, аніж в оригінальній метафорі.

Приклади перекладу метафор способом заміни образу:

This is plumb outta kilter – Ця звістка – наче грим серед ясного неба.

It's gonna rain bullfrogs – Дощ литиме як з відра.

I didn't jus' fall off the turnip truck – Я не вчора на світ народився.

Ми вважаємо, що усі ці випадки є прикладами доречного використання способу заміни образу, адже вони влучно передають зміст та посилюють метафори і водночас роблять її більш зрозумілою та знайомою для читача тексту-перекладу.

Порівняння дали авторці змогу багатогранніше та цікавіше описати персонажів, середовище, місцевість, різні ситуації та їх характеристики. Можемо зазначити, що саме цей стилістичний засіб є найпоширенішим у книзі *“Where the Crawdads Sing”*. Авторка використовувала як очевидні, зрозумілі усім порівняння, наприклад: *“The girls passed her by, chirping like birds – дівчата пройшли повз неї, щебечучи, мов*

пташки», так і яскраві порівняння речей, що на перший погляд здаються зовсім не пов'язаними між собою, наприклад: “*Yo’ gramma on my side wore bonnets big as wagon wheels – твоя бабуся, по моїй лінії, носила крилаті капелюшки, завбільшки як колеса на возі*». Перекладачка, своєю чергою, повинна була зважити різні чинники та в деяких випадках вибрати між перекладом, який буде найбільш наближеним до оригіналу або ж найбільш зрозумілим для читача.

Для перекладу порівнянь використовувалися такі способи: дослівний переклад (збереження конструкції), заміна однієї конструкції іншою, зведення ідіоматичного порівняння до його сенсу, збереження тієї самої конструкції з подальшим поясненням подібних ознак, опущення. Переважає метод збереження конструкції. Заміна, зведення до сенсу та опущення зустрічалися набагато рідше, і найменш використовуваним виявився метод збереження конструкції та пояснення подібних ознак. Можемо зробити висновок, що у більшій половині випадків не було складнощів у перекладі, адже використовувався метод, який не передбачає жодних замін. У всіх інших випадках була необхідність застосування більш складних методів. Варто зазначити, що майже 11% порівнянь не було передано в українському перекладі, тобто перекладачка не змогла знайти влучні еквіваленти.

Розглянемо декілька прикладів перекладу порівнянь методом збереження конструкції.

The heart-pain seeped away like water into sand – Біль із серця нішов, усотався, як вода в нісок.

She scurried like a robber-ferret to the pier – Наче тхір-злюдюжка, що тікає з курника, поспішила до пірса.

Kya’s long black hair had turned as white as the sand – Довге волосся Каї стало білим, мов нісок.

Усі згадані вище порівняння перекладені без додаткових зусиль, адже не було необхідності шукати альтернативи. Вони є зрозумілими як для читачів твору-оригіналу, так і для читачів твору-перекладу.

Використання методу заміни однієї конструкції іншою є трохи складнішим. Розглянемо деякі з таких випадків.

As if overnight the marsh had inched in – Вигляд це мало такий, ніби болото нишком намаглося відвоювати землю в людей. Оскільки в українській мові немає еквіваленту виразу *to inch in*, перекладачці довелося шукати інші шляхи передачі стилістичного засобу. У згаданому випадку вона замінила порівняння персоніфікацією, що є влучним та доречним.

Gossip’s goin’ up like smoke signals – Чутки ширяться довкола, немов лісова пожежа. Ми вва-

жаємо, що у цьому перекладі вдало змінено художній образ *smoke signals* на *лісову пожежу*, адже не всі зможуть зрозуміти, що таке димові сигнали, тоді як кожен знає, наскільки швидко розповсюджуються лісові пожежі. Саме на цьому наголошує авторка, і переклад чудово передає цей зміст.

Розглянемо випадки, коли перекладачці не вдалося знайти альтернативи методу зведення ідіоматичного порівняння до його сенсу.

Kya didn’t smile and didn’t feel like a chick tucked under its mother’s wing – Кая жодного разу не усмінулась, бо почувалася дуже незатишно. Можемо зазначити, що переклад цього порівняння частково передає зміст оригінального речення. В українській мові є альтернатива виразу *a chick tucked under its mother’s wing* – *як під маминим крилом*, яку теж можна було використати у перекладі.

A male mantis, head high and proud as a pony – Самець – гордо здіймаючи голову й груди. Для збереження порівняння в наведеному випадку можна було використати український еквівалент, вираз, який українці досить часто використовують під час опису гордих людей: *як павич (пава)*. Таким чином, стилістичний засіб залишився б дуже схожим до оригіналу, адже в обох порівняннях використовуються тварини, лише різні види.

Проаналізуємо приклади використання методу збереження конструкції та пояснення подібних ознак:

Pa knew the marsh the way a hawk knows his meadow – Батько знав болота так само добре, як яструб – простори, у яких полює. До порівняння перекладачка також додала пояснення, що яструби добре знають простори, у яких полюють, для чіткішого відображення змісту стилістичного засобу.

Catlike, she knew the exit – Подібно до кішки, вона завше трималася якомога ближче до виходу. У цьому разі перекладачка додала, що вона не просто знала де вихід, а трималася якомога ближче до нього, щоб читачеві було зрозуміло, наскільки некомфортно вона почувалася та була готова втекти у будь-який момент.

Далі проаналізуємо випадки опущення порівняння.

Useless as tits on a boar hog – З тебе корупті – ніякої. У перекладі цього порівняння зовсім немає художнього образу, хоча в українській мові існує майже ідентичний еквівалент – *не приший кобилі хвіст*.

Hot as a boar’s breath inside – Ну і спека сьогодні. У таких випадках українці часто використовують вираз *спекотно як у пеклі*, який у цьому контексті він був би досить доречним.

Висновки. Роман “Where the Crawdads Sing” має свою особливість, і це – описи природи та навколишнього середовища, що супроводжу-

ються стилістичними засобами, серед яких – метафора та порівняння. У романі українською мовою використано різні способи перекладу, але складністю перекладу стала наявність природного елемента в стилістичних засобах. Проте перекладачка майстерно виконала своє завдання та за допомогою правильно підібраних методів перекладу змогла передати ідею авторки.

Проведене дослідження дає підстави вважати, що виділення єдиновірної класифікації методів відтворення того чи іншого стилістичного засобу є неможливим, оскільки на це впливає дуже багато чинників і кожен перекладач-професіонал проводить власний аналіз конкретного твору та має право вибирати методи, які зможуть найкраще передати задум автора та дати змогу читачам твору-перекладу отримати якщо не ідентичні, то хоча б наближені враження від прочитання, що й у читачів твору-оригіналу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Молчко О. Порівняння в українському художньому тексті та варіанти його відтворення англійською мовою. *Іноземна філологія*. 2012. № 124. С. 161–169.
2. Новікова К. Методи відтворення стилістичних фігур і тропів у процесі перекладу художніх текстів (на матеріалі роману Е.А. По «Падіння дому Ашерів»). *Одеський лінгвістичний вісник*. 2016. № 7. С. 272–276.
3. Оуенс Д. Там, де співають раки / пер. з англ. О. Жильнікової. Vivat, 2022. 432 с.
4. Онопрієнко Т. Тропеїчні засоби реалізації прагматичної скерованості художнього тексту. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2008. № 40. С. 181–185.
5. Dobrzyńska T. Translating metaphor: Problems of meaning. *Journal of Pragmatics*, 1995. 24 (6). P. 595–604. URL: [https://doi.org/10.1016/0378-2166\(95\)00022-K](https://doi.org/10.1016/0378-2166(95)00022-K).
6. Harding S.-A., Carbonell Cortés O. (Eds.). *The Routledge Handbook of Translation and Culture* (1st ed.). Routledge. 2018. URL: <https://doi.org/10.4324/9781315670898>.
7. Owens D. *Where the crawdads sing*. New York : G.P. Putnam's Sons, 2018. 384 p.
8. Parks T. *Translating Style: A Literary Approach to Translation – A Translation Approach to Literature* (2nd ed.). Routledge. 2007. URL: <https://doi.org/10.4324/9781315759791>.
9. Rossi C. Translation as a Creative Force. In S.-A. Harding, O. C. Cortes (Eds.). *The Routledge Handbook of Translation and Culture* (pp. 381–397). Routledge.
10. Schäffner C. Metaphor and translation: Some implications of a cognitive approach. *Journal of Pragmatics*, 36(7), 1253–1269. URL: <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2003.10.012>.

REFERENCES

1. Molchko, O. (2012). Porivniannia v ukrainskomu khudozhniomu teksti ta varianty yoho vidtvorennia anhliiskoiu movoiu [Simile in the Ukrainian fictional text and the ways of its translation into English]. *Inozemna filolohiia*, 124, 161–169 [in Ukrainian].
2. Novikova, K. (2016). Metody vidtvorennia stylistychnykh fihur i tropiv u protsesi perekladu khudozhnikh tekstiv (na materiali romanu E. A. Po "Padinnia domu Asheriv") [The methods of rendering stylistic devices in the process of translation of fictional texts (on the basis of E.A. Po's novel "The Fall of the House of Usher")]. *Odeskyi lnhvistychnyi visnyk*, 7, 272–276 [in Ukrainian].
3. Owens, D. (2022). Tam, de spivaiut raky [Where the crawdads sing]. (O. Zhylnikova, Trans.). Vivat [in Ukrainian].
4. Onopriienko, T. (2008). Tropeychni zasoby realizatsii prahmatychnoi skerovanosti khudozhniho tekstu [Stylistic means of implementation of the pragmatic orientation of the fictional text]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka*, 40, 181–185. [in Ukrainian].
5. Dobrzyńska, T. (1995). Translating metaphor: Problems of meaning. *Journal of Pragmatics*, 24 (6), 595–604. URL: [https://doi.org/10.1016/0378-2166\(95\)00022-K](https://doi.org/10.1016/0378-2166(95)00022-K)
6. Harding, S.-A., Carbonell Cortés, O. (Eds.). (2018). *The Routledge Handbook of Translation and Culture* (1st ed.). Routledge. URL: <https://doi.org/10.4324/9781315670898>
7. Owens, D. (2018). *Where the crawdads sing*. New York : G.P. Putnam's Sons. 384 p.
8. Parks, T. (2007). *Translating Style: A Literary Approach to Translation – A Translation Approach to Literature* (2nd ed.). Routledge. URL: <https://doi.org/10.4324/9781315759791>
9. Rossi, C. (2018). Translation as a Creative Force. In S.-A. Harding, & O. C. Cortes (Eds.), *The Routledge Handbook of Translation and Culture* (pp. 381–397). Routledge.
10. Schäffner, C. (2004). Metaphor and translation: Some implications of a cognitive approach. *Journal of Pragmatics*, 36(7), 1253–1269. URL: <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2003.10.012>